

Sexuella övergrepp - akut (inom 3 dagar) omhändertagande av prepubertala barn - flickor och pojkar

Patienten ska alltid till Akutmottagningen för barn och ungdomar, ingång 95/96. Anhörig, polis eller socialtjänst som ringer ska hänvisas till "Akutmottagningen för barn och ungdomar", telefonnummer 018-611 58 36.

Sjuksköterska på barnakuten

Sjuksköterskan ska:

- Ta emot och registrerar patienten.
- Ta in patienten på ett undersökningsrum på barnakutmottagningen.
- Ringa in barnmedicinbakjour.
- Om aktuellt, ta fram spårsäkringssats med tillhörande dokumentmapp och kamera.
- Ta prover och ge vaccin som ordineras av läkare.
- Kontrollera att ansvarig läkare fyllt i blanketten "Kriminaltekniska spår och prover".
- Låsa in spårsäkringssatsen och Guide för omhändertagande efter sexuella övergrepp.

Barnmedicin bakjour

- Bakjouren är medicinskt ansvarig för patienten och ska:
- Träffa patienten för att ta en anamnes och bedömer behovet av akut undersökning och eventuell spårsäkring utifrån den uppgivna händelsen.
- Bedöma patientens förmåga att medverka i en undersökning. Hänsyn ska tas bland annat till patientens allmäntillstånd, psykiska tillstånd och mognadsgrad.
- [Guide för omhändertagande efter sexuella övergrepp](#) är utformad för vuxna och puberterade ungdomar, men kan vara behjälplig även vid undersökning och spårsäkring av prepubertala barn.
- OBS! Vid undersökning av flickor före puberteten görs en yttre besiktning av genitalier som inte innefattar vaginalundersökning eller vaginalprovtagning.
- Dokumentera och ta bilder av genitalia och ändtarm vid undersökningen.
- Dokumenterar och ta bilder av eventuella skador såsom blåmärken med mera, använd linjal.
- Ordinerar prover utifrån den uppgivna händelsen- se barnakutens provpaket "Barnskyddsprover".

- Bedöma behov av vaccination mot Hepatit B. Vaccination mot Hepatit B ingår i det allmänna vaccinationsprogrammet i Uppsala län från år 2016, se Profylax HIV och Hepatit B efter sexuella övergrepp – gäller för barn och ungdom under 18 år.
- Konsulter infektion bakjour vid behov för diskussion om HIV-profylax se Profylax HIV och Hepatit B efter sexuella övergrepp – gäller för barn och ungdom under 18 år.
- Skriva akutremiss från Akutmottagningen för barn och ungdom i Cosmic, ej diktat, till Barnskyddsteamet med text: "Uppföljning enligt rutin, se journal". Skriv patientens kontaktuppgifter i remissen och vem som ska kontaktas.
- Ansvarar för anmälan till socialtjänsten. Registrera åtgärdskod (KVÅ) GD008 i patientjournalen om det inte kan röja själva anmälan i det fall vårdnadshavare inte ska informeras.
- Vid oro för patientens säkerhet kontakta socialtjänsten eller socialjouren telefonledes.
- Bedömer om patientens psykiska tillstånd kräver akut kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri.
- Bedömer behov av övriga vårdinsatser.

Barnskyddsteamet

Barnskyddsteamet ska:

- Erbjuder konsultation och rådgivning rörande medicinsk bedömning efter misstänkta sexuella övergrepp hos barn och ungdomar under 18 år.
- Uppföljning sker enligt Barnskyddsteamets rutiner som inte alltid innefattar fysiskt besök för patienten.
- Ansvara för vidare medicinsk uppföljning, vaccinationer och provtagning vid behov.
- Ansvara för att se över patientens behov av psykologisk omhändertagande, vid behov remiss till annan vårdinstans.
- Hämta spårsäkringssats från Barnakuten om inte hämtad av polis.
- Samverka med BUP, socialtjänsten, och rättsväsendet vid behov.

BUP

BUP utför konsultation vid behov efter remiss från barnläkare.

Barnkirurg eller barnurolog

Kan konsulteras för bedömning av skador på genitalier och analområdet.

Övergrepp som skett för >3 dagar sedan

Den medicinska handläggningen kan variera beroende på omständigheterna. Spårsäkring är inte aktuell efter övergrepp som skett för mer än 3 dagar sedan, men undersökning kan fortfarande vara befogad om patienten har någon form av symptom eller misstänkt skador.

Kontakter

Kontakter:

- Akutmottagningen för barn och ungdom 018-611 58 36.
- Jourhavande barnmedicinbakjour 018-611 77 77.
- Barnskyddsteamets sjuksköterska 018-611 03 83 (kontorstid).
- BUP Akuten 018-611 25 29.

Dokumenthistorik

Författare:

Gabriel Otterman, överläkare barns vård och hälsa. Verksamhetsområde Akademiska barnsjukhuset.

Steven Lucas, överläkare barns vård och hälsa. Verksamhetsområde Akademiska barnsjukhuset.

Granskare:

Elizabeth Gold, specialistläkare barns vård och hälsa. Verksamhetsområde Akademiska barnsjukhuset.

Datum:

2016-06-26 Nyskapat dokument.

2021-04-16 Reviderat dokument.

2024-05-14 Elizabeth Gold, reviderat dokument.

2024-05-15 Carin Pommer, DocPlusredaktör. Tillgänglighetsanpassat dokument samt lagt till dokumenthistorik.